

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as HETILAP.

Megjelenik: Vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:

Egész évre helyben 4 korona vidéken 6 korona.
Fél évre „ 2 „ „ 3 „
Negyed évre „ 1 „ „ 1.50 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Kis-Baross-utca 1. sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a

kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szóig 1 korona.

Minden további szó 6 fillér. Nyiltéri közlemények garmond sora 30 petit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

V. évfolyam.

40. szám.

Komárom, 1908. október hó 11.

A szabadgondolkodók szervezkedése.

Irta: Turnovszky Sándor.

Az a nagy klerikális mozgalom, mely az utóbbi időben megindult Magyarországon, felrázta tétlenségük-ből a szabadgondolat híveit. Olyan volt a klerikálisok mozgalmának eredménye, mint a szélnek, a viharnek a támadása egy erős fa ellen.

A fát kidönteni nem képes a szél, de a fának magvait szét hordja termő talajba, hol a magok kikelnek, új erős fák nőnek, azok erdővé sűrűsödnek s akkor könnyen dacolhatnak minden széllel, minden viharral. A szabadgondolatot nem tudták elnyomni a sötét klerikálisok. De elérték azt, hogy ma újra egyesültek Magyarországon mindazok, kik át látjuk azt a nagy veszedelmet, mik rajuk nézve a reakciók mozgalma jelent. A Szabadgondolkodók Magyarországi Egyesületének szeptember 20-án vasárnap délután lefolyt nagygyűlése impozáns felelet volt a klerikálisok mult heti szervezkedésére. Kiinduló pontja volt ez a nagygyűlés antiklerikális mozgalomnak! Ebben a mozgalomban egyesülni fog az igazi polgári Magyarország a jogaiért küzdő

elnyomott proletariattal. Vállvetve fognak küzdeni az ellen az eg. ház ellen, mely ma 1 millió 500 ezer katasztrális hold földet bír ebben a szerencsétlen országban, hol évről évre növekedik a kivándorlás, a szegénység, hol valahányszor egy égető kulturális szükséglet kielégítéséről van szó mindig az a felelet az intéző körök részéről, hogy: nincs pénz! Az újra szervezkedett a megerősödött szabadgondolkodók figyelmeztetni fogják ezután minden egyes alkalommal a közvéleményt, hogy volna pénz a kulturára, csak hogy ez a pénz azoknál van kik ma a kulturális haladás kerékkötői.

— Legyen a vallás magánügy mondják a szabadgondolkodók. Ahogy lehet valaki pessimista, hegelianus, evolucionista, vagy kantista, — ép úgy legyenek vagy lehessenek római katolikusok, unitáriusok vagy zsidók az emberek, a nélkül, hogy bárki is beszélhetne abba, hogy mit higgyenek vagy mit ne higgyenek.

Ennek a nagy igazságnak a megismeréséről azonban az emberiség nagy része ma még igen távol áll. Az előítélet, a tekintélyekbe be vetett hit ma még oly erősen él az emberek gon-

dolat világában, hogy elnyomás, üldözés az osztályrészük azoknak, kik ilyen tanokat ismernek hirdetni. De a szabadgondolat hívei nem nem riadnak vissza semmi küzdelemtől, mert ők „a tudomány magas hegycsúcsairól sokkal előbb látják az új nap hajnal hasadását, mint az emberek nagy része a mindennapi élet zajában.

Lassale Ferdinánd gyönyörtien írja le ezt a hajnalhasadást:

„Láttatok-e már magas hegyen a nap felkelését? Biborsáv övezi a látóhatárt, új világot hirdetve; köd és felhő összegyűlnek és egy-egy pillanatra elfödik a fénylő sugarakat, de a földnek egyetlen hatalma sem tudná magának a napnak lassú és méltóság teljes felkelését megakadályozni, azon napot mely egy órával később már egész fényét árasztja az egész világra, a mi az egyes napok játékában egy óra, az egy vagy két évszázad a világtörténelmi napfölkélek még fényesebb színjátékaiban.“

Örömmel üdvözljük ennek az eljövendő napfölkelésnek előre hirdetők és sietetőit, — a magyar szabadgondolkodókat!

„Komárom és Vidéke“ tárcája.

És lón világosság.

Irta: Zsoldos László.

A tanuvallomások — folytatta a vizsgálóbíró, fűrkésző pillantást vetve a fiatal emberre, aki vádlottként állt előtte az íróasztal előtt, — a tanuvallomások egybehangzón ön ellen szólnak.

— De kérem, — akart közbevágni a vádlott, hanem elharapta szót.

— Ne szakítson félbe. Az egészet összegezve tehát az a ténylenség, hogy ön, mint az az első vallomásában maga is beismerte, a kérdéses időben csakugyan megfordult a József-utca 90-ik számú palotában. Mivel pedig az egész épületben Lenkefalvy képviselőék és a károsult fél első emeleti lakása van, és mivel ön a második emeleti lakásban, ahol a cselédek vallomása szerint ahol már minder ki aludt. tényleg nem járt, természetes, hogy tizenhetedikén este ön az első emeletre ment, ahol a betöréssel aztán elkövette.

A fiatal ember sápadtan nézett a vizsgáló bíróra:

— Bíró ur, — mondta akadozva — én nem vagyok tolvaj.

Amaz egyszerre fölemelkedvén a széknél indulatosan kiáltott reá:

— Hát akkor mit keresett ön a József utca 90-ik számú házában 17-ikén éjszaka?

A vádlott megrázkódott. Lehorgasztotta a fejét. Aztán így szól:

— Nos, hát beösmérem a tettet.

A vizsgálóbíró dörögött valamit.

— Lásza, barátom, ezt előbb is megtehetted volna.

Megkönnyebbülten szólta oda a jegyzőkönyvet, mosolyogva tette oda a fiatal bűnös elé:

— Hja édes, barátom. Nálunk még kaphat valamit az aláírására.

— Ha elutasít, — mondta összeszorított foggal a fiatal ember, — akkor lövöm magamat.

A képviselőné halkán, mint amikor bug a galamb, nevetett.

— Csak rajta, kis vitéz!

A másik pillanatban, mint a villám, cikkant meg a fiu kezében a buldogg revolver. A zseréből rántotta elő.

Lenkefalvyné olyan lett mint a viasz.

— Örült, — szólta rekedten, miközben kicsavarta a fegyvert a gyerek kezéből.

Jó percnyi idő telt bele, amíg újra szóhoz jutottak. Addig, míg az ellenfelek elszántan, szóltanul néztek farkasszemet egymással.

— Nos? — mondta utána az asszony mialatt köny szökött a szép barna szemébe. Maga György, az életével akar felelőssé tenni, én tudom, hogy amilyen bolond, vakmerő kölyök, — ezt már alig hallható lassúsággal ejtette ki, — képes is volna rá, hogy beváltsa a fenyegetését. Én pedig nos: én ehhez nem vagyok eléggé — kőből.

Körülnézett, és mivel a dohányzóban, ahol György ur nagybátyjának az uri házában együtt valának — más senki sem volt, két tenyere közé kapva a gyerek fejét, egy de csak egy tiltott, hosszú csókot nyomott a fiu halántéka fölé.

— Hát jöjjön el holnap, kapuzás előtt.

Ez tizenhatodikán este történt.

Tizedikén éjszaka pedig a József-utca 90-ik számú házában első emeletén megtörtént a betörés.

Népgyűlés.

Zajtalanul, nagyon esendesen folyt le Vasárnap délután 6 órakor a Katholikus Népszövetség gyűlése a Katholikus Legényegylet helyiségében. Nem akarunk túlozni, de megmondhatjuk őszintén, hogy a népgyűlésen nem többen, mint harmincan vettek részt. Ez a számarány annyit tesz, hogy Komáromban a Katholikus Népszövetségnek nincsen talaja. Tehát hiába is minden küzdelem, itt eredményt a sikerekben nem találunk. De különben is miről volt szó? Valóban érdekes, de sokkal komikusabb az a megnyilatkoztatás, melylyel föltűntetik azt, hogy a katolikusoknak a Népszövetség mellé azért kell szervezkedni, mert az ujjkor eszméit hirdető agitátorok, valamint a protestáns felekezetek romba dönténé az erős egyházukat s megnyirbálnák minden jogait. Hát bizony komikus nagyon, amikor egy ilyen hatalmas egyház elkialtja a jajszót, amikor semmi oka erre nincsen. Ha a protestáns felekezetek élvezhetnék mindazokat a privilégiumokat, melyeket élvez a katolikus egyház, bizony oly szerencsés állapotokban aligha szólna csak ellenvetést valamelyik felekezetre. Tehát miért használják fel jelszó gyanánt azt, hogy a Katholikus egyházat meg kell védenünk minden ellenségtől? Hol az ellenség? Kik provokálnak harcot??

Amíg a katolikus szervezkedéseknek még híre sem volt hallható általános béke uralkodott a felekezetek között s amint sorompóba léptek megkezdődtek a harcok mindjobban kiélesedni.

A népgyűlésen is erősen folyt az agitációk, de hát nem bizonyult be az eredmény. A szónok kifakadt a sajtó ellen s ezt a hatalmat elítélte, illetve ama sajtó ellen üvöltött, amely liberális organuma a közérdeknek. Nincs abban a sajtóban — mondotta — igazság amelyben nem nyilatkozik meg a katolikus szellem. Tehát szerinte hazudik a protestáns, a zsidó vagy akár-

A vizsgálóbíró épp ebéd után szokott szivarját szívta odahaza, amikor a szobalány jelenti, hogy egy hölgy kíván sürgősen beszélni vele.

— Lenkefalvy Döméné, — olvasta a bíró még egyszer a névjegyet, amikor már kiadta a családnak az utasítást:

— Vezesd be a nagyságos asszonyt...

— Miben lehetek szolgálatjára? — kérdezte aztán a belépő hölgyet, akinek mellesleg szólva, sűrű, kékfátyol takarta el az arcát.

A kérdézet zavartalan tekintetett maga körül.

Nincs itt más senki bíró ur?

A hölgy elhallgatott. Majd ismét lassu hangon megszólalt:

melyik más szabadelvű irányu sajtó. Irányadó és igazságot hirdető csak a katolikus sajtó. Hogy ilyen szemérmetlen gyalázkodással tolokodjon elő a szónok, hát bizony nem csodáljuk, mert ha így nyilatkozik, hát levontuk a konzekvenciát s egyebet sem mondhatunk ez után, miúgy az ilyen előadó józan észszel nem bír. S ahol ilyen agitátorok működnek ronda, ocsmány céltattal, akkor bizonyos, hogy haladást elérni nem fognak, mert tud ám a tömeg is gondolkodni. **Hé előadó Ur!!**

Összeférhetetlenek tartjuk azonban azt, hogy egy városi tanító is a szervezők között működik. Ezt megtűrnünk nem szabad. A gyermekek lelket az ilyen tanító csak megmetyeljezi. Az ilyen tanítónak az iskolában helye nincs.

Különbözn meg erre a kérdésre vissza fogunk térni. A népgyűlés tárgyról azonban annyit referálhatunk, hogy e vallásellenes tendencia szenvedélyesen jutott kifejezésre.

Pincérek mozgalma Komáromban.

Kiadták a jelszót: szervezkedjünk. Végére is senkinek kifogása nem lehet, ha a pincérek saját helyzeteiken szervezetei erővel akarnak segíteni. Ehhez joguk van, tehát tegyék. Így is akart volna ez lenni, de sajnos, nem járt sikerrel. A múlt héten 2-án szombatra virradó hajnalában jöttek össze a pincérek a Korona Kávéház külön termében egy értekezletre. Mindössze csak heten voltak jelen. Lelkes és bátor pincérek, azonban mindenek dacára mégsem vitták ki akaratukat. Ugyancsak akkor a Sport kávéházban is megjelentek a pincérek még-egyszer annyian, akik megbeszéltek, hogy szívesen szervezkedtek volna, ha egy olyan illető nem indítványozza a szervezkedést, akivel a pincérek majoritása ellenszenvezik. Tehát ez nagy baj volt. A Sport Kávéház derék tulajdonosa Hirschfeld Simon nyilatkozott belmunkatársunk előtt őszintén: „En magam is a pincérek közül való vagyok — mondotta — tehát nem illezhetem abszolút semilyen körülmény között sem azt, hogy a pincérek szervezkedjenek, sőt

— Bizalmas közlésem lenne önnek bíró ur.

Végtelenül — fűzte tovább a szótvégtelenül nyomja a lelkiismeretemet. Hát most azért jöttem, — folytatta láthatólag küzködve magával — hogy megmentsék — egy ártatlant... Azt a — kissé elakadt — azt a tizenhetedik betörést... nem a vádlott követte el, bíró ur. Nem György, nem, nem Lázár György volt az első emeleten.

— Hát? — kérdezte a vizsgálóbíró, aki előtt most egyszerre világosodni kezdett valami.

A hölgy, miután előbb már kimondotta, hogy György, szegény Lázár György tizenhetedikén éjszaka nem az első emeleten járt, szemlesütve sutogta:

— Hanem — második emeleten.

És a vizsgálóbíró fejében lőn világosság.

jogosnak tartom. Tiszteletben tartom a pincérek ebbeli törekvéset, de amikor terrorizmussal kezdik nem vehet jó színt a jövőre s ezzel már előre is bevezetik a mozgalmát a legkellemetlenebb következményekbe. Ezzel úgy látszik, hogy a vezetőség egyik tagja nem számolt. Kitűnik ez abból az esetből, ami saját helyiségében történt. Malesiner Nándor már eléggé ismert agitátor bejött hozzám s a terrorizmus hangján így szólt: Ha a maga pincérei nem lépnek be a szervezetbe, úgy akkor néhányan bejövünk s levágjuk magukat. (No ez nem lesz oly veszélyes. A szerk.) S ezzel a helyiségemből már is kiment. Pincéremről valamilyen tudomást szerztek s ők kijelentették, hogy különben sem szervezkednek Malesiner Nándorral. Azonban kijelentem hogy én abszolút semmilyen befolyást nem gyakoroltam pincéremre, sőt ha kell én mindenkor partolom őket tisztességes törekvésükben.

A Grand Kávéház. Belmunkatársunk a Grand Kávéházban is kérdezősködött. Az igazán jóra való és becsületes kávéos Lorbeer Gyula is nyilatkozott. „Ha van valaki, aki a pincéreket méltányolni tudja, akkor az én vagyok. Tudomásom lévén arról, hogy a pincérek szervezkedni akarnak, mondhatom, hogy soha sem zárkóztam el attól, amikor cselekedni kellett a közjóért. Tehát a jónak megfontója nem vagyok. Pincérem tudják, hogy mennyire megbecsülöm őket s mindenkor elnéző vagyok velük szemben. A legmesszebbmenő jóakaratomat gyakorolom közöttük. Szóval az érdekükben mindent megteszek, ami tőlem telhet. De ha a pincérem szervezkedni akarnak úgy nem bánom szívesen segítőtük leszek akkor is. Én az egyéni és minden szabadságot, melynek etikai alapja van tisztelni tudom s így tehát, ha ilyen alapon szervezkednek nem lehet ellenvetésem.”

Munkatársunk a pincéreket is megkérdezte, vajon milyen a nézetük a szervezkedésre vonatkozólag. Honyák Pista főpincér a következőképpen szólott: „A mi viszonyaink és körülményeink nem olyanok, hogy okunk legyen a szervezkedésre. Ha bajunk orvoslást igényel mindig segíthetünk azon. A mi főnökünk olyan helyzetet biztosított nekünk itt, hogy igazán nem lehet kifogásunk semmi ellen s éppen ezért azok köze, akik ok nélkül szervezkednek nem lépünk. Tehát nekünk okunk nincs, mert mi eddig is megtaláltuk a magunk javát s ezután is megfogjuk találni. Ennek a kávéház pincérei, ha akarnak szervezkedhetnek, de én úgy tudom, hogy ok sem lépnek a szervezetbe mert nincs okuk, tehát ok is velem egy véleményen vannak.”

Malesiner Nándor: Magas, nyulánk egyén. Verbéli agitátor. Az új eszmék lelkes és bátor harcosa. Nem riad vissza semmitől. Ha kell élete árán áldozatot hoz meggyőződéséért. Őt is megkérdezte munkatársunk a szervezkedés ügyében. Minthogy Malesiner Nándor kezdeményező, tehát illetékesnek tartotta munkatársunk megkérdezni, hogy mit akar. Válaszolta: A mi helyzetünket csak az ismeri, aki azt át is tudja érezni. Kinek van arról fogalma, hogy bensőnkben mit érzünk, amikor személyünket alárendeljük a szeszélyes vendégek kívánságainak? Nyomorult két krajcár borralaló fejében, lemondunk egyéniségünkről s lealáztatjuk magunkat szolgáló módra. Nem akarunk egyebet, mint csak azt, hogy emberi formánkban emberek legyünk. Emberi tekintélyt akarunk. Semmivel sem többet, mint

BLUM LAJOS

kőfaragó és sírkő-raktár

magyar művészek által tervezett modern síremlék raktára

BUDAPEST, VIII., KÖZTEMETŐ-UT 4.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Márvány, gránit és syenit **SIREMLÉKEK** egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók

ELVÁLLAL: Építkezési, szobrászati és mindennemű egyéb kőfaragó-munkát, nagyobb és kisebb sírboltok, sírszobrok, uti kereszt, falburkolatok emléktáblák készítését, valamint helybeli és vidéki temetőkben síremlék javításokat, sírfeliratok vésését és aranyozását.

amit ember érdemel. Mi tisztességes munkásai vagyunk a társadalomnak, miért nem leszünk emberi módon tekintve? Én komoly elhatározással indultam pincér társaimhoz, hogy őket felszólítsam a szervezkedésre. Én már sok szenvedésen mentem keresztül tehát nincs mit veszítenem, én csak nyerek. Meggyőződésemet harcolni fogok tántoríthatatlanul, ha kell a börtön falain is keresztül, de azt diadalra kell vinni, amire a pincéreknek szüksége van. Most már tényleg akármilyen, a szervezkedés szükséges, tehát szervezkednünk kell.“

Ilyenformán pro és kontra hallgattuk meg a véleményt. Mi szerintünk jogosnak tartjuk a pincérek szervezkedését. Jogosnak azért, mert a pincérek tényleg alárendelt hivatást töltenek be, de ezen segíteni mindenestre csakis a gazdasági alapon való szervezkedéssel lehet. Például ismerjük a párisi „Figaró Szociété“ a borfiúk azaz a pincérek társaságát, mely társaság arra van hivatva, hogy minden olyan társadalmi és gazdasági problémát, mely a pincérek szakörével összefér, megoldásra vezessen. Ezek szindikális, illetve gazdasági alapon szervezkedtek s olyan eredményt szereztek, amely gazdasági és társadalmi életükre nagyon is kedvező. Ha a magyarországi pincérek is az ő példájukat követnék célt érhetnének, de sajnos az az igazság bizonyult be, hogy a magyarországiak nem a békés eszközzel, hanem a terror eszközével nyultak a szervezkedéshez, ami arra vezetett, hogy a belügyminiszternek a pincérek szervezkedését éppen ezért és több szabálytalanság indokáért eloszlatta. A pincérek a helyes harcmódot még nem ismerik, pedig első sorban ezt kell ismerniök. A körülményekhez, a viszonyokhoz, a helyzethez mérten szükséges alkalmazkodniok s ha már szervezkednek az osztályharc alapján, akkor azt ajánljuk, hogy legyenek revizionisták.

Irodalom és művészet.

Rovat vezető: Molnár. M. Lajos.

Mulató Budapest Színészeti és művészeti hetilap. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos Sallai Viktor. Impozáns magyar hetilap. Lelkiismeretes kritikák szócsove, mely szerint kiváló kritikusok tollából értesülnek az olvasók őszinte és mérvadó bírálatokról. Előfizetési ára negyedévre 3 kor. kiadóhivatal Budapest VII. Izabella-tér 2. Mutatványszámot ingyen küld, a kiadóhivatal.

Grand kabaret Volt alkalmam a budapesti életéről, az éjszakákról már szint festeni. Bármen mire is emelem ki a sokak közül azokat, melyek valóban művészi színvonalon állanak nem győzöm eléggé a sorok között megdicsérni. Tény, hogy a megbírálasomat teljesen elfogulatlanul fejezem ki mindig. Bár a kabaretek Budapesten gomba módra megsaporodtak. Én mint e lap budapesti tudósítója szívesen teszem, hogy ismertéseket, tájékozásokat közölhessek. Tudom, hogy a fővárosba gyakran látogatnak el a jó komáromiak s ha már szórakozásnak helyet

MIT IGYUNK?

Hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

keresnek, akkor már jó előre legyenek tudatva arról, vajjon hol is találják meg.

Budapesten alig néhány napja a József-körút 80 szám alatt megnyitott a Fodor-féle Grand kabaret. ahol kitűnően szervezett társulat mulattatja a közönséget. Remek kabaret műsorral hizelegnek a publikumnak. Fodor testvérek különben is komáromiak, akik a jó földieket örömmel látják. Fodorék a a direktióban szigorú pedantériával élnek s ez már maga is jelentiazt, hogy a műsorra nagy sulyt helyeznek.

Katonai kiképzés.

Hadnagy: Mit csinál sz fiam, ha háboru esetén ellenséggel találkozol?

Ujonc: Lúvók, hadnagy ur!

Hadnagy: Helyes. De mond csak meg most, mit csinál sz akkor ha egy egész zászlóaljjal találkozol a harctéren?

Ujonc: Lúvók, hadnagy ur!

Hadnagy: Mint egyetlen katona gyöngyvonnál velük szemben és céltalan a te lövésed. Azért hát szerényen vissza fogsz vonulni és jelentést tenni. De mond csak, mit csinál sz akkor, ha a harc vonalban egy örízetlen tehénre bukkansz?

Ujonc: Lúvók, hadnagy ur!

Hadnagy: Ez nem jó fiam.

Ujonc: Visszavonulok és jelentést teszek...

Hadnagy: Még ez sem jó. Egyszerűen szarvánál fogva táborunkba vezetted. No, de most figyelj! Mit csinál sz majd akkor, ha velem találkozol?

Ujonc: Lúvók, hadnagy ur!

Hadnagy: Marha! Hisz' én feljebbvalód vagyok s ugyanazt az egyenruhát viselem, mint te!

Ujonc: Visszavonulok s jelentést teszek...

Hadnagy: Buta paraszt! Hát mi vagyok én, ellenséges zászlóalj?

Ujonc: Akkor hát, szarvánál fogva vezetem táborunkba!...

Az oktató hadnagy állítólag ezen kielégítő felelet után nem kockáztatott több kérdést.

H i r e k.

— **Komárom közgyűlése.** Komárom város törvényhatósági bizottsága Kálmán Rudolf főispán elnöklésével tartott rendes őszi közgyűlést a kereskedelmi miniszternek az iparosságok továbbképző tanfolyamára engedélyezett, államszegélyét örömmel vette tudomásul. A közgyűlés Szekszárd és Kolozsvár városoknak a rendőrség államosítása iránti fölterjesztését támogatja. A országos vásárok határnapjainak módosítása tárgyában a kereskedelmi miniszterhez feliratot intéznek.

— **„A Református Ifjúsági Kör“** szép és impozáns ünnepélyt rendezett a református kollegiumban október 6-án az aradi vértanuk

emlékezetére. A kollegium nagy termében az ünneplő közönség nagy számmal foglalt helyet. Ünnepi megnyitót Konkoly Thege Béla ur tartotta meg s ezt megelőzte a Református Énekhar egyetemben a közönséggel a himnusz. Tóth Zsigmond és Mikos Károly szavaltak nagyhatással költeményeket. Az ünnepélyt a Szózat hangjai mellett befejezték.

— **A csodacsónak** Korvin főhadnagy, aki saját találmányu siklócsónakjával harmadfel óra alatt jött le Komáromból Budapestre, most Budán a Császárfürdő közelében mutatja a csónakját az érdeklődőknek. Ma délelőtt Teck herceg és a felesége nézte meg, akik a bécsi angol nagykövettel jöttek Budapestre, s gróf Szapáry Pál kalauzolásával járkák a várost. Vasárnap versenyezni fog Korvin főhadnagy a Pannónia evezősklub több tagjával.

— **Szép és biztos mellékereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlőszet-hez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megerik vagy ahol a filoxera a szőlőket elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát ahol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép állandó és biztos mellékeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda Budapest IV. Röser-Bazár.

— **Igazolta** Maller Andor másfél éves kisfiut Tárnok Vilmos teherkocsijával az Erzsébet-sziget hid lejárójánál. A kisfiut fájdalomos sérüléseivel beszállították a kórházba.

— **Hatvanéves leánynevelő intézet.** A szabadságharc esztendejében az új Magyarországra megteremtésekor jött létre a Naschitz féle leánynevelőiskola, mely azóta több mint fél századon keresztül vett intenzív részt Magyarország kultur munkájában. Az intézet annak megalapítója Naschitz Sarolta vezeti, de a paedagógiai vezetőzber 30 éve leánya Scharzné szül. Naschitz Eugénia támogatja. Ovódájában, elemi- és felső-leányiskolájában, továbbképző tanfolyamán mindig arra törekedett, hogy művelt, józanul gondolkozó magyar nőket neveljen, kik a társadalomban mint európai műveltségű nők, a családban okos és egészséges kedélyű feleségek és családanyák állják meg helyüket. Tanítani, de legfőképpen nevelni óhajta a leányokat és ezért a leányiskolában általában taníttatni szokott tárgyakon kívül sulyt helyez a kedély és szívlepköz tárgyakra, zenére, festészetre, irodalmi és művészi studiumokra. Interjúban kellemes, családias otthont nyújt a növendékeknek, ahol folytonos gondot fordítanak műveltségük gyarapítására, de különösen kedélyi- és lelki életük helyes irányítására. A nevelőintézet tehát az élet számára készíti elő növendékeit, Hogy e céljának minél inkább megfelelhessen, tanfolyamait ez idén egyéves női kereskedelmi tanfolyammal egészítette ki, ahol a kereskedelmi életben szükséges gyakorlati tárgyakat továbbá gép- és gyorsírást tanítanak. E tanfolyam kapcsolatban van az intézet „Modern Nyelvek Iskolájá“-val, ahol a növendékek az általuk választandó nyelvet közvetlen módszer segítségével föltétlenül elsajátítják. A Naschitz-téle intézet mai szervezetében tehát a leánynevelést a maga egészében felöleli és figyelembevve, hogy olyan dicső multra tekinthet vissza, melyet a legfelsőbb kegy is a legnagyobb elismerésre tartott méltónak, midőn az intézet tulajdonosnőjét a koronás aranyéremkereszttel kitüntette, az intézetet teljes megnyugvással ajánlhatjuk olvasóink jóakaratába.

forrást, ha gyomor-, bél- és légesőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

ÁGNES

A Mohai Ágnes forrás, mint természetes szénvasdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz, dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor, légeső- és huzyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségtől is tífus, cholera, megkímeltettek azok, kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai ágnes vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlja. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetébe olvasható. Háztartások számára a másfél literrel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telítet viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az Ágnes forrás vizet a legszegényebb ember is könnyen meg zerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kaph. minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Főraktár: A komáromi vendéglőzők és kávéosok szikvizelőállító szövetkezetébe

Kedvelt borviz!

KALOGÉN

BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Felölőszerkesztő: **Oppenheim Vilmos.**
Laptulajdonos: A Komárom és Vidéke lapkiadóvállala

Diszitsük lakásunkat télen s kertünket nyáron valódi **Haariemi hagymás virágokkal** Postán beküldött 8 K ellenében és vámmentesen küldjük Ausztria-Magyarországba a mi legjobban kedvelt **normal gyűjteményünket** vagy 30 jácinthagymák üvegek, vagy 40 drbot kerti ültetés számára. Vagy egy gyűjteményt szobákba 150 darabból, 45 cserép számára. Vagy egy kerti összeállítást 250 drbból tartalmaz pompás választékot jácint, tulipán, nárciss, csilla hóvirág stbből: Gazdagon illusztrált sok elismerőlevéllel ellátott főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchtere
„HUIS TER DUIN“ (A. G.)
Nordwik bei Haarlem (Hollandia.)

Gépezés kopács műhely berendezés

majdnem új kevésbé használt jutányosan eladó: fuvó, vasúlló, satu, centrál furó és minden hozzátartozó, szerszámok, úgy szintén

Bognár műhely teljes berendezése eladó.

Hoffmann Simon

KOMÁROM.

Kossuth-tér 1 szám.

Nagyobb uradalmakban is megfelel!

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

cserepes munkát

ugymint ujmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótállás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DROSZT JOZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

Nincs gondja hogy kinek hitelezhet megbízásaival felkeresi a **DÉLVIDÉKI HITELTUDÓSÍTÓ IRODÁT Szeged, Kelemen-utca 5.** Magánkutatások és mindennemű diszkrét megbízások lelkiismeretesen teljesítettek. *Válaszbélyeg melléklendő.*

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hevízügyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők-hőleg-, szensavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és meleg; zési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés utányos arak. Prospektust ingyen és bérmentve.

Az igazgatóság

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

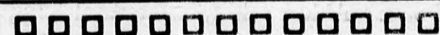

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeseltetik.

Rozsszalma!

kévékben **préseletlen** állapotban wagononkinti megvételre kerestetik. Szállítandó bérmentve Budapest—Kelenföld állomásra.

Ajánlatok a legolcsóbb árakkal az

Apenta Részvény-Társaság címére, Kelenföldre küldendő.

BIRTOKVÉTEL!

Egy **300-400 holdas** jó talaju birtok urilakóházzal kerestetik megvételre, a negyeterültén, vasút mentén, vagy annak közelében. Ajánlatok közvetítő kizárásával, a birtoktest részletes körülírásával és ár megjelölésével intézendők a közvetlen vevő **Dr. Farkas Gyula** kir. járásbíróhoz, Budapest Aikotmány-utca 14. szám.

100000 drb - készlet **Szegfü és rózsza** 100000 drb - készlet

Skorka János rózsza és szegfütelep tulajdonos, ajánl direkt külfországból beszerzett **óriás virágu Rem szegfüket** és nyakba nemesített **bokor-rózsákat**. E nagy készlet miatt egyideig **30 százaléket** engedélyezek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Több **díjjal** kitüntetett nagy virágkereszetemben mindenféle **csokrok, koszorúk** melyen leszállított áron készítettnek. — **Tenyésztőtelepemről** vágott **virágjalmat** és begyökeresedett cserepekben nyíló **rózsákat, szegfüket, jácintokat** stb., a legolcsóbb napi áron szállítom. — Sok nemesfajú **szegfümagvaimról** szóló név- és árjegyzékkel készséggel szolgállok.

Skorka János

:: 5 hold rózsza- és szegfütelepe ::

:: : B.-Szarvason. : ::

A kertnek legszebb díszét képező ezüsthéj - levelű

ezüsthényőt

(Picea pungens argentea.)

50—10	c/m	á K	5.—
70—80	"	"	8.—
90—100	"	"	10.—
100—10	"	"	15.—
130—150	"	"	20.—
180—200	"	"	30.—
220—250	"	"	40.—

ezüstjegenyefenyőt

kalifornia fehér jegenyefenyőt

(Aies concolor.)

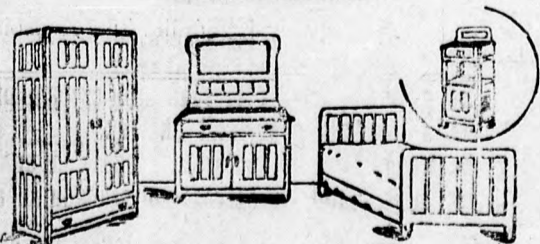
50—60	c/m	á K	2.—
70—80	"	"	4.—
90—120	"	"	6.—
130—150	"	"	8.—
160—180	"	"	10.—

ajánl

NIEMETZ W. F. faiskolája Temesvár.

Gyümölcs és díszfákrol szóló árjegyzéket kíváratra készséggel küld a faiskola. 35—41

Neuschloss Ödön és Marcel
cég gyártmánya

1 teljes hálószoba butorzata: 180
(2 szekrény, 2 áv, 2 éjjeli szekrény márvánnyal, 1 mosdószekrény márvánnyal és tükörrel) gyári ára forint.

BUTOR

tömör keményfából

Spitzer Adolf és Társa

cégnél.

Komárom,

Kossuth Lajos-tér 1 szám.

Rendkívül nagy raktár

asztalos és

kárpitos

butorokban a legol-

csobb árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék ingyen

és bérmentve

TÉVEDÉS,
ha valaki azt mondja, hogy
jobb kávét vagy edig olcsóbban
tud kávét állítani mint
Fratelli Deisinger
: fiemei cég :
Budapesten
: a királyi bérpalotában. : :

Varró gépek
Singer
Kayser
Gritzner
Central bobbín
Adria karikahajos
varró gépek
részletizetésre kaphatók
HOFFMAN SIMONNÁL
Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!
A világhírű Delaware adja a legjobb
bort: oltani permetezni nem kell!
Gyökeres 1000 drb. 100 kor., sima
50 kor. Szőlőoltványok ezere 140
kor., a legnemesebb fajokból. Ár-
jegyzék ingyen. Rendelési cím:
Szigyártó Nagy Mihály
Felsőszeged, (Somogy) 1-16. 1/18.

Czimbalmot
ne vegyen meg
Reményi Mihály
a m. kir. zeneakadémia
házi hangszerkészítőjé-
től árjegyzéket nem
hozott Budapestről,
Király-u. 58. Minden hangszerről árjegyzék
külön-külön kérendő. 1-52. 1/18

Alulírott felhívom a nagy-
rabecsült építő közönség b.
figyelmét
**építési
irodámra.**
Komárom-Ujváros | Telephon szám
Igmándi-ut. | 111.
Teljes tisztelettel
Hajagos Andor
építész és okl. építőmester.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható
Hohsinger Testvérek
Budapest.

Okos ember
nem vesz **ingyen**

képet, mely nem jó mert

5 koronáért **kap**

művészies kivitelű

festményt

ha kis fényképét beküldi és
ezen hirdetésre hivatkozik

: FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS :
FESTÉSZETI MŰINTÉZETHEZ

=: BUDAPEST, =:
VI., Nagymező-utca 66/a.

:: Pontos cím kéretik. ::

Szőlő-sajtók **Gyümölcs-sajtók**
„MERKULES” kettős nyomószerkezettel kézihajtásra
HYDRALIKUS SAJTÓK
magas nyomás és nagy munkaképesség számára
Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, boggyózó gépek
Teljessen felszerelt
szűretelő készülékek állandóan és kocsi szerelvé.
Lé-sajtók, bogyo örlők.
Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára. gyümölcs hámozó és vágó gépek
Szabad, önműködő, hordozható és szállítható
„SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.
Szőlő-ekék
gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességeként legújabb szerkesztés szerin
MAYFARTH PH. és TÁRSA
gazdasági gépgyárai, vasöntője és gőzhamorai által
BÉCS, III. Taborstrasse 71.
Kitüntette 610 arany, ezüst éremmel stb.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek

PANNONIA

könyv- és papírkereskedés

KOMÁROM,

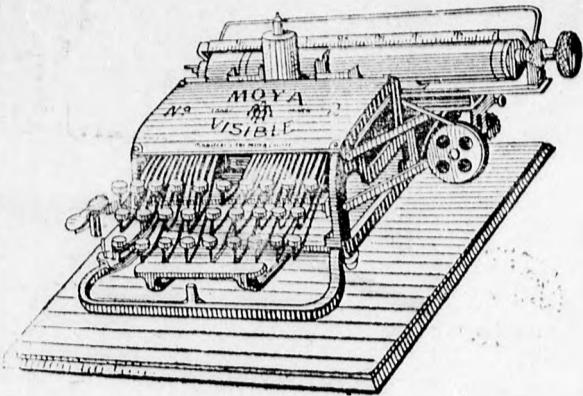
BAROSS-UTCA 6.

Rakjaron vannak a községi elemi és kath.
népiskola, a főgimnázium, polgári fiu- és
leányiskolákban használatban levő

tankönyvek új és használt **tanszerek,**
állapotban.

írószerek és rajzeszközök a legnagyobb választékban.

Tankönyvek kötése 20 fill. feljebb.

Már nem drága az írógép!
„MOYA” elsőrendű írógép
csak **200 korona.**

Csekély részletfizetésre 20 %-kal drágább. Látható írás, erős billentyűkkel, a legfinomabb angol acélból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnően gyorsan ír rajta. Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen. Kiváncsra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése egyszerű. Nem romlik. 3 évi jótállás. Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat
írógép-osztálya
Budapest, VII., Dembinszky-utca 28.

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

Világszabadalom!

„Viktoria” villamos öngyújtó készülék.

Dísz minden asztalnak! Éjjeli lámpa helyett is használható.

Egy nyomás által megvilágítja a szobát!

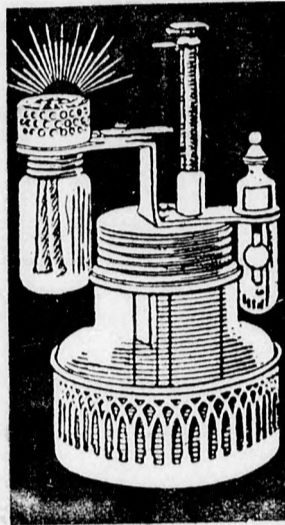
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav **50 fillérért** mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért

utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat”

Budapest, VII. kerület Dembinszky-utca 28 szám.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatású vese és hólyagbajoknál.

Szénsavduskellemes, savanykás ízű, vasmentesített, **rendkívül üdítő asztali víz.**

Üdit, gyógyít. Orvosiilag ajánlva.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és sóvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Komáromi Első Takarékpénztár Áruosztálya

Telefon szám 115. **Komárom.** Kossuth Lajos tér 3.

Mezőgazdasági gépek, (járgányos cséplőgépek, motorok, rosták, vetőgépek stb.), továbbá az összes gazdasági cikkek s varrógépek nagyban és kicsinyben, előnyös fizetési feltételek mellett, részletfizetésre is kaphatók.

Aruosztály-főnök:

RAUSNITZ SÁNDOR.

Szent-László könyvnyomda Komárom.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja
1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő
Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod

Természetes hydrokarbonátos ásványvízforrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kútállalattól Budán

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA**

csak a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thiery Centifolium — Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona. A legjobb haziszerek gyomorhaj, gyomorfés, gőrs, köhögés, mellhaj, Entzündung aller inneren Organe, Kószvény, tagszaggatás, mindenféle seb, sorvadás tályog, daganat, Verletzungen jeder Art stb. ellen. — Legtessék címezni: Védőangyal gyógyszerár

Thiery A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapest: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Vértés L. Lugos.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. építő közönséget miszerint elvialok új épületeknek teljes elkészítését, javításokat, valamint tervek, és költségvetések, készítését, a legjutányosab áráért, *felelőség mellett.*

Az építő közönség b. partolását kerve maradtam

tisztelettel

Kürthy Lajos

Képesített kőműves mester és építési vállalkozó
Komárom Viz-utca 16.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres, vesszőkből a világhírű DELAVARÉ-ból 1 1/3 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím:

Szücs Sándor Fia
szőlőtelepe, Bihardiószeg.